वस्तुतस्तु, 'न ध्याख्यापॄमूर्च्छिमदाम्' (8-2-57) इति सूत्रे ख्या-ग्रहणेन, आर्धधातुकेऽपि प्रयोगोऽभ्युपगन्तव्यो भवति। अत एव 'ख्याआदेशे न' (वा. 8-3-6) इत्येवोक्तम्। न तु, एतत्साधारण्येन, 'ख्याशब्दे न' इति। अतः, आर्धधातुकेऽपि रूपाणि प्रदर्श्यन्ते। धातुरूपप्रकाशिकायामपि, आर्धधातुकविषयेऽपि रूपाण्यस्य धातोः प्रदर्शितानि। 'नमः ख्यात्रे' (वा. 2-4-54) इति भाष्यवार्तिकपर्यालोचनया, तृजन्ते परमनभिधानं कल्प्यते।

[1]ख्यायकः-यिका, [2]ख्यापकः-पिका, चिख्यासकः-सिका, चाख्यायकः-यिका;
— ख्यापयिता-त्री, चिख्यासिता-त्री, चाख्यायिता-त्री;
[3]ख्यान्-न्ती[A]-ती, ख्यापयन्-न्ती, चिख्यासन्-न्ती; —
ख्यास्यन्-न्ती-ती, ख्यापयिष्यन्-न्ती-ती, चिख्यासिष्यन्-न्ती-ती; —
— ख्यापयमानः, ख्यापयिष्यमाणः, चाख्यायमानः, चाख्यायिष्यमाणः;
आख्याः-आख्यौ-आख्याः; — —
[4]ख्यातम्-तः-तवान्, ख्यापितः, चिख्यासितः, चाख्यायितः-तवान्;
[5]गोप्रख्यायः, [6]गोसंख्यः, [7]गोख्यः, [8]ख्यायः, [9]गोख्यायो [व्रजति], ख्यापः;

---

1. 'आतो युक् चिण्कृतोः' (7-3-33) इति युगागमः। एवं घञि णमुलि च युगागमो ज्ञेयः।
2. 'अर्तिह्रीव्लीरीक्नूयीक्ष्माय्यातां पुग् णौ' (7-3-36) इति पुगागमः। एवं ण्यन्ते सर्वत्र ज्ञेयम्।
3. आदादिकत्वात्, 'अदिप्रभृतिभ्यः शपः' (2-4-72) इति शपो लुक्। सवर्ण-दीर्घः। 'उगिदचाम्—' (7-1-70) इति नुम्। स्त्रियाम्, 'आच्छीनद्योर्नुम्' (7-1-80) इति नुम्विकल्पः।
4. 'न ध्याख्यापॄमूर्च्छिमदाम्' (8-2-57) इति निष्ठानत्वनिषेधः।
5. 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इत्यणि युगागमः।
6. 'समि ख्यः' (3-2-7) इति कर्तरि कप्रत्ययः। 'आतो लोप इटि च' (6-4-64) इत्याकारलोपः।
7. 'आतोऽनुपसर्गे कः' (3-2-3) इति कर्तरि कः। आकारलोपः।
8. 'श्याद्व्यधाश्रु—' (3-1-141) इत्यादिना कर्तरि णप्रत्ययः। युगागमः।
9. 'अण् कर्मणि च' (3-3-12) इति भविष्यत्यर्थे क्रियाफलकक्रियायामण्।

A. 'ख्यान्त्यः कथाः प्राणमुदां पतीनां निर्मान्त्य इष्टानि चटून् वचस्यः।
नार्यो विदित्वोपगमं मुरारेरासन् गता राजार्थं सुमृष्टम्॥' धा. का. 2-50.